

DECIZIE

08 noiembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul: Valeriu Doagă

Judecători: Ala Cobăneanu, Galina Stratulat, Nicoale Craiu, Iurie Bejenaru

examinând cererea de recurs declarată de Sergiu Arjint,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Sergiu Arjint împotriva Serviciului Vamal al R.Moldova cu privire la contestarea actelor administrative, restabilirea în funcția anterior deținută, încasarea salariului pentru lipsă forțată de la serviciu și repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 25 mai 2017, prin care s-a respins apelul declarat de Sergiu Arjint, s-a admis apelul declarat de Serviciul Vamal al Republicii Moldova, fiind casată hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediu Centru din 12 ianuarie 2017, și emisă o nouă hotărâre de respingere a acțiunii,

c o n s t a t ă :

La 11 august 2016 Sergiu Arjint s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Serviciului Vamal al R.Moldova, solicitând anularea procesului-verbal al ședinței Comisiei de atestare nr. 29 din 12.07.2016, a deciziei și a ordinului de aprobare a deciziei, în partea ce se referă la faptul că Arjint Sergiu nu corespunde funcției deținute; anularea Ordinului Serviciului Vamal al R.Moldova nr. 799-p din 18 iulie 2016 cu privire la încetarea raporturilor de serviciu ale dlui Arjint Sergiu cu Biroul vamal Chișinău; restabilirea lui Arjint Sergiu în funcția de inspector superior Post vamal Aeroportul Internațional Chișinău (PVFI, aerian), Serviciu tranzacții economice, Biroul vamal Chișinău; încasarea de la Serviciul Vamal al R.Moldova în beneficiul lui Arjint Sergiu a despăgubirii pentru întreaga perioadă de absență forțată de la muncă; încasarea de la Serviciul Vamal al R.Moldova în beneficiul lui Arjint Sergiu a prejudiciului moral în mărime de 3 salarii medii lunare.

În motivarea acțiunii reclamantul a invocat, că a activat în cadrul Serviciului Vamal al R.Moldova din 23.07.2007, perioadă în care a exercitat funcțiile de inspector post vamal Bălți intern 1; inspector tranzacții economice, post vamal Aeroport; inspector post vamal Chișinău intern 4 (Petricani); inspector persoane fizice, post vamal Aeroport; inspector superior, post vamal Aeroport; inspector

superior persoane fizice, post vamal Aeroport; inspector superior serviciu tranzacții economice, post vamal Aeroport.

Invocă, că pe parcursul activității a îndeplinit conștiincios obligațiile de serviciu, are mai multe stimulări pentru succese în muncă, inclusiv premii bănești, a participat la cursuri de instruire profesională continuă în domeniul activității vamale, a fost în deplasări în interese de serviciu în Ucraina, Armenia, deține gradul special de locotenent major al Serviciului vamal.

Menționează, că la 03.03.2016 a încheiat cu Serviciul Vamal al R.Moldova contractul individual de muncă nr. 561 pe un termen de un an, până la 04.03.2017, fără perioada de probă. La 18 iulie 2016 pârâțul a emis Ordinul nr. 799-p cu privire la încetarea raporturilor de serviciu ale dlui Arjint Sergiu, prin care a dispus încetarea raporturilor de serviciu ale reclamantului din cauza necorespunderii funcției deținute constatate de comisia de atestare, în lipsa de post inferior vacant, începând cu 18 iulie 2016.

Specifică, că la 26.07.2016 ordinul respectiv i-a fost adus la cunoștință, în aceeași zi i-a fost eliberat carnetul de muncă. Reclamantul contestă legalitatea procesului-verbal al ședinței Comisiei de atestare, le consideră ilegale, neîntemeiate și pasibile de a fi anulate din motivele încălcării procedurii. Invocă, că conform prevederilor art. 81 alin. (2) din Codul muncii, ziua încetării contractului individual de muncă se consideră ultima zi de muncă. Conform alin. (3), contractul individual de muncă încetează în temeiul ordinului (dispoziției, deciziei, hotărârii) angajatorului, care se aduce la cunoștința salariatului, sub semnătură, cel târziu la data eliberării din serviciu.

Totodată, conform art. 64 alin. (2) din Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, nu se admite destituirea funcționarului public în perioada aflării lui în concediu de odihnă anual, în concediu de studii, pe perioada suspendării raporturilor de serviciu în legătură cu boala sau trauma, în perioada concediului de maternitate, concediului parțial plătit pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 3 ani, concediului suplimentar neplătit pentru îngrijirea copilului în vârstă de la 3 la 6 ani, precum și în perioada detașării, cu excepția cazului de lichidare a autorității publice. Invocă, că conform dispozițiilor art. 86 alin. (2) din Codul muncii, nu se admite concedierea salariatului în perioada aflării lui în concediu medical.

Specifică, că reclamantul a fost eliberat din serviciu în perioada bolii, sau a concediului medical, fapt confirmat prin fișa de solicitare din 18 iulie 2016 a pacientului Arjint Sergiu și prin certificatul de concediu medical, din care rezultă că reclamantul a suferit de faringită acută. Consideră, că pârâțul nu era în drept să dispună încetarea raporturilor de serviciu cu reclamantul în perioada când aceste raporturi erau deja suspendate.

La fel, menționează, că la eliberarea lui din serviciu au fost încălcate prevederile art. 43 alin. (2) lit. g) din Legea serviciului în organele vamale nr.1150 din 20.07.2000, care stabilește, că eliberarea din serviciu poate avea loc din cauza necorespunderii funcției deținute constatate de comisia de atestare, în cazul lipsei de post inferior vacant sau al respingerii funcției propuse. Astfel, invocă, că lui nu i s-a propus nici o altă funcție, deși, statele de personal ale Serviciului Vamal al

R.Moldova nu sunt completate pe deplin, existând un șir de posturi inferioare vacante. Mai specifică, că conform prevederilor art. 21 alin.(1) din Legea serviciului în organele vamale nr.1150 din 20.07.2000 atestarea colaboratorilor vamali se face pentru evaluarea corespunderii lor funcției deținute; (2) atestarea are loc de regulă o dată la doi ani, dar nu mai rar de o dată la patru ani; (3) atestarea anticipată poate avea loc la decizia directorului general; (4) modul de atestare este stabilit în Regulamentul testării colaboratorilor vamali, aprobat de Guvern. Conform pct. 2 din Regulamentul cu privire la atestarea colaboratorilor vamali, aprobat prin Hotărârea Guvernului RM despre aprobarea unor acte normative privind realizarea Legii serviciului în organele vamale nr. 383 din 29.05.2001, care stabilește, că atestarea colaboratorilor vamali se efectuează pentru aprecierea gradului de corespundere funcției exercitate, evaluarea cunoștințelor colaboratorilor vamali în domeniile specifice de activitate, îmbunătățirea procesului de selectare, repartizare și instruire a cadrelor, stimularea perfecționării profesionale, îmbunătățirea calității și eficienței muncii, sporirea responsabilității pentru sectorul de muncă încredințat; atestarea reprezintă una dintre modalitățile de formare a rezervei de cadre a Serviciului Vamal. Mai invocă, că conform pct. 2 din Regulament atestarea colaboratorilor vamali, cu excepția persoanelor nou-angajate și a celor reangajate în organele vamale, se efectuează în baza următoarelor criterii: a) competența profesională, atitudinea față de muncă, exercitarea obligațiilor de serviciu; b) ridicarea continuă a nivelului profesional, implementarea practicii avansate, dezvoltarea intuiției profesionale; c) studiile, cultura juridică, posedarea limbilor moderne; d) inițiativa personală, principialitatea în apărarea opiniei proprii; e) capacitatea de a lucra în cadrul colectivului, precum și cu oamenii, tactul, modestia, onestitatea; f) capacitatea de a organiza eficient munca, de a-și asuma răspunderea pentru rezultatul ei și autocontrolul. Consideră, că la desfășurarea atestării nu s-a ținut cont de prevederile Regulamentului inclusiv, de criteriile de atestare. Comisia de atestare nu a apreciat următoarele caracteristici legale: competența profesională, atitudinea față de muncă, exercitarea atribuțiilor de serviciu, dezvoltarea intuiției profesionale, studiile, capacitatea de a lucra în cadrul colectivului și cu cetățenii, inițiativa personală, principialitatea în apărarea opiniei proprii. Mai specifică, că la atestările petrecute anterior reclamantul de fiecare dată a obținut calificativul - corespunde funcției deținute, ultima atestare a fost petrecută în anul 2010. Pe parcursul perioadei de activitate în organele vamale reclamantului nu i-au fost aplicate sancțiuni disciplinare pentru încălcarea disciplinei de muncă, dimpotrivă pe tot parcursul activității a înregistrat indicatori înalți de performanță.

Prin hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 12 ianuarie 2017 a fost admisă parțial acțiunea, dispunându-se anularea ordinului nr.799-p din 18 iulie 2016 privind încetarea raporturilor de serviciu cu Sergiu Arjint, inspector superior al Postului Vamal Aeroport Internațional Chișinău al Biroului Vamal Chișinău.

S-a restabilit Sergiu Arjint, inspector superior al Postului Vamal Aeroport Internațional Chișinău (PVFI, aerian), Serviciul Tranzacții Economice, Biroul Vamal Centru (Chișinău), începând cu data de 18 iulie 2016.

S-a încasat din contul Serviciului Vamal al R.Moldova salariul mediu pentru lipsa forțată de la muncă pe perioada 18 iulie 2016-12.01.2017 și despăgubirii

morale în mărime de 3 salarii medii lunare, în rest acțiunea s-a respins ca fiind nefondată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 25 mai 2017 s-a respins apelul declarat de Arjint Sergiu.

S-a admis apelul declarat de Serviciul Vamal al R.Moldova, fiind casată hotărârea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 12 ianuarie 2017, și emisă o nouă hotărâre de respingere a acțiunii.

La 30 iunie 2017 Arjint Sergiu a declarat recurs împotriva deciziei din 25 mai 2017 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea deciziei instanței de apel și parțial hotărârea primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

În susținerea recursului s-a invocat că hotărârile instanțelor ierarhic inferioare au fost adoptate cu încălcarea normelor de drept material, instanța de judecată a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată.

Remarcă că, au fost ignorate prevederile art.81 alin.(2) Codul muncii, art. 64 alin.(1), (2) din Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public nr.158 din 04.07.2008, art.66 alin.(5) Codul muncii.

Menționează că în pofida acestor reglementări legale imperative, ordinul cu privire la încetarea raporturilor de serviciu i-a fost adus la cunoștință recurentului abia la 26 iulie 2016, în timp ce conform carnetului de muncă raporturile de serviciu au fost încetate încă la 18 iulie 2016.

Mai mult ca atât, indică recurentul că au fost ignorate și prevederile art.86 alin.(2) Codul muncii care indică că nu se admite concedierea salariatului în perioada aflării lui în concediu medical.

Prin urmare, conchide recurentul că a fost eliberat din funcție în perioada bolii, fapt confirmat prin fișa de solicitare din 18 iulie 2016 și prin certificatul de concediu medical.

La fel, conform art.43 alin.(2) lit.g) din Legea serviciului în organele vamale nr.1150 din 20.07.2000, eliberarea din serviciu poate avea loc din cauza necorespunderii funcției deținute constatate de comisia de atestare, în cazul lipsei de post inferior vacant sau al respingerii funcției propuse. Astfel, recurentului nu i s-a propus nici o altă funcție, deși statele de personal al Serviciului Vamal al R.Moldova nu erau completate pe deplin, existând un șir de posturi inferioare vacante.

Reiterând cele indicate mai sus, recurentul Arjint Sergiu a invocat drept practică și deciziile Curții Supreme de Justiție din 31 mai 2017, dosarul nr. 3ra-544/17, încheierea Curții Supreme de Justiție din 28 iunie 2017, dosarul nr. 3ra-673/17.

În conformitate cu art. 441 Cod de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

Prin încheierea din 04 octombrie 2017 a Curții Supreme de Justiție completul din 3 judecători a considerat recursul admisibil și a decis examinarea acestuia în fond de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) Cod de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în

recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 Cod de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Verificând legalitatea actului de dispoziție contestat, prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborat cu normele de drept material și procedural aplicabile la soluționarea speței date, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție admite recursul declarat de către Arjint Sergiu și casează decizia instanței de apel, cu menținerea hotărârii primei instanțe, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) Cod de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu art. 118 alin. (3) Cod de procedură civilă, circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a pricinii sunt determinate definitiv de instanța judecătorească pornind de la pretențiile și obiecțiile părților și ale altor participanți la proces, precum și de la normele de drept material și procedural ce urmează a fi aplicate.

În conformitate cu art. 130 alin. (1)-(3) Codul de procedură civilă, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanța judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanță privitor la relevanța, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficiența pentru soluționarea pricinii.

Materialele cauzei atestă că conform carnetului de muncă, reclamantul Arjint Sergiu a activat în cadrul Serviciului Vamal al R.Moldova din 23.07.2007, perioadă în care a exercitat funcțiile de inspector post vamal Bălți intern 1; inspector tranzacții economice, post vamal Aeroport; inspector post vamal Chișinău intern 4 (Petricani); inspector persoane fizice, post vamal Aeroport; inspector superior, post vamal Aeroport; inspector superior persoane fizice, post vamal Aeroport; inspector superior serviciu tranzacții economice, post vamal Aeroport (f.d.13-18).

La 03 martie 2016 Serviciul Vamal al R.Moldova a încheiat cu Arjint Sergiu contractul individual de muncă nr.561 pe un termen de un an, până la 04.03.2017, fără perioadă de probă (f.d.19).

Prin ordinul nr.748-p/o din 13 mai 2016 directorul general al Serviciului Vamal al R.Moldova a dispus petrecerea atestării colaboratorilor vamali ai Aparatului central și birourilor vamale, care întrunesc condițiile pentru atestare, conform anexelor menționate în pct.2 și pct.3 al ordinului sus menționat (f.d.87).

Reieșind din pct.30 al procesului - verbal nr.03-20-27 al ședinței Comisiei de atestare a Serviciului Vamal al R.Moldova din 07 iulie 2016, Comisia de Atestare a Serviciului Vamal al R.Moldova a hotărât că reclamantul Arjint Sergiu nu corespunde funcției deținute (f.d.74-79).

Astfel, prin ordinul Serviciului Vamal al R.Moldova nr.773-p din 12 iulie 2016 ”Cu privire la rezultatele atestării la corespunderea funcției deținute a colaboratorilor Biroului Vamal Chișinău a fost stabilit că nu corespund funcției deținute colaboratorii vamali nominalizați în anexa nr.2, printre care și reclamantul Arjint Sergiu (f.d.53-54).

Iar, prin ordinul Serviciului Vamal al R.Moldova nr.799-p din 18 iulie 2016 s-a dispus încetarea raporturilor de serviciu lui Arjint Sergiu inspector superior al Postului Vamal Aeroport Internațional Chișinău (PVFI, aerian), Serviciul Tranzacții Economice, Biroul Vamal Centru (Chișinău), începând cu 18.07.2016 (f.d.12)

Din conținutul ordinului contestat rezultă că acesta a fost emis în baza rezultatelor atestării efectuate și în temeiul art. 43 alin. (2) lit. g) al Legii serviciului în organele vamale nr. 1150-XVI din 20 iulie 2000.

Înaintând acțiunea în judecată împotriva Serviciului Vamal al al R.Moldova, Arjint Sergiu a solicitat anularea procesului-verbal al ședinței Comisiei de atestare nr. 29 din 12.07.2016, a deciziei și a ordinului de aprobare a deciziei, în partea ce se referă la faptul că Arjint Sergiu nu corespunde funcției deținute; anularea Ordinului Serviciului Vamal al R.Moldova nr. 799-p din 18 iulie 2016 cu privire la încetarea raporturilor de serviciu ale dlui Arjint Sergiu cu Biroul vamal Chișinău; restabilirea lui Arjint Sergiu în funcția de inspector superior Post vamal Aeroportul Internațional Chișinău (PVFI, aerian), Serviciu tranzacții economice, Biroul vamal Chișinău; încasarea de la Serviciul Vamal al R.Moldova în beneficiul lui Arjint Sergiu a despăgubirii pentru întreaga perioadă de absență forțată de la muncă; încasarea de la Serviciul Vamal în beneficiul lui Arjint Sergiu a prejudiciului moral în mărime de 3 salarii medii lunare.

Fiind investită cu judecarea pricinii, instanța de fond corect a concluzionat asupra temeiniciei parțiale a acțiunii depuse de Arjint Sergiu, însă instanța de apel în rezultatul aplicării și interpretării eronate a normelor de drept în raport cu circumstanțele pricinii a concluzionat asupra netemeiniciei acesteia.

În susținerea opiniei enunțate se vor reține prevederile art. 21 alin. (1) și (4) al Legii serviciului în organele vamale nr. 1150 din 20 iulie 2000, care statuează că atestarea colaboratorilor vamali se face pentru evaluarea corespunderii lor funcției deținute. Modul de atestare este stabilit în Regulamentul atestării colaboratorilor vamali, aprobat de Guvern.

Astfel, la caz se constată că prin ordinul Serviciului Vamal al R.Moldova nr.748-p/o din 13 mai 2016 directorul general al Serviciului Vamal a dispus petrecerea atestării colaboratorilor vamali ai Aparatului central și birourilor vamale, care întrunesc condițiile pentru atestare, conform anexelor menționate în pct.2 și pct.3 al ordinului sus menționat (f.d.87), iar prin ordinul Serviciului Vamal al R.Moldova nr.773-p din 12 iulie 2016 ”Cu privire la rezultatele atestării la corespunderea funcției deținute a colaboratorilor Biroului Vamal Chișinău a fost stabilit că nu corespund funcției deținute colaboratorii vamali nominalizați în anexa nr.2, printre care și reclamantul Arjint Sergiu (f.d.53-54).

Drept urmare, prin ordinul Serviciului Vamal al al R.Moldova „Cu privire la încetarea raporturilor de serviciu a dlui Arjint Sergiu, Biroul Vamal Chișinău” nr. 799-p din 18 iulie 2016 a dispus încetarea raporturilor de serviciu ale reclamantului

Arjint Sergiu din cauza necorespunderii funcției deținute constatate de comisia de atestare, în lipsa de post inferior vacant, începând cu 18 iulie 2016.

Conform art. 86 alin. (1), lit. e) Codul muncii, concedierea – desfacerea din inițiativa angajatorului a contractului individual de muncă pe durată nedeterminată, precum și a celui pe durată determinată – se admite pentru următoarele motive: constatarea faptului că salariatul nu corespunde funcției deținute sau muncii prestate ca urmare a calificării insuficiente, confirmate prin hotărâre a comisiei de atestare.

Conform art. 43 alin. (2) lit. g) din Legea serviciului în organele vamale nr. 1150-XVI din 20.07.2000, eliberarea din serviciu poate avea loc din cauza necorespunderii funcției deținute constatate de comisia de atestare, în cazul lipsei de post inferior vacant sau al respingerii funcției propuse.

Cu referire la norma enunțată, instanța de recurs constată că la concedierea lui Arjint Sergiu din funcția deținută în temeiul necorespunderii funcției ca rezultat al atestării, Serviciul Vamal avea obligația legală să verifice existența posturilor vacante inferioare din cadrul întregului sistem, iar concedierea ultimului putea avea loc doar în cazul lipsei posturilor vacante inferioare, precum și refuzul de la funcția propusă.

La capitolul dat, Colegiul notează că din anexele la ordinul nr.748-p/o din 13 mai 2016, prin care s-a dispus petrecerea atestării colaboratorilor vamali ai Aparatului central și birourilor vamale, urmează că s-a stabilit necorespundere funcției deținute de către comisia de atestare și în privința funcțiilor inferioare decât cele deținute de reclamant.

Astfel, prin funcții inferioare inspectorului superior sunt: funcția de inspector, deci Serviciul Vamal în cazul determinării că reclamantul Arjint Sergiu nu corespunde funcției deținute urma să-i propună funcție inferioară din aceeași categorie, din categoria funcțiilor publice de execuție. Or, concedierea în legătură cu detectarea/depistarea necorespunderii funcției deținute se permite numai în cazul în care angajatorul i-a propus salariatului o altă muncă corespunzătoare, iar ultimul a refuzat transferul.

La examinarea litigiilor de acest gen, angajatorul este obligat de a prezenta probe, care confirmă faptul că salariatul a refuzat să fie transferat la o altă muncă sau angajatorul nu a avut posibilitatea de a-i oferi salariatului o altă muncă.

În atare circumstanțe, Colegiul reține că după desfacerea contractului individual de muncă, Serviciul Vamal al R. Moldova a anunțat concurs pentru 35 funcții vacante de inspector, (f.d.96-112), iar Arjint Sergiu a depus cerere de participare la acest concurs, fapt ce combate poziția intimatului privind lipsa funcțiilor vacante inferioare.

În contextul celor relatate, Colegiul conchide ca fiind corectă concluzia instanței de fond privind temeinicia parțială a cerințelor reclamantului privind anularea ordinului contestat, cu restabilirea în funcție, în condițiile când circumstanțele pricinii denotă că procedura de concediere a reclamantului a fost încălcată de către pârât.

Or, conform dispozițiilor art. 89 al.(1) Codul Muncii salariatul transferat nelegitim la o altă muncă sau eliberat nelegitim din serviciu poate fi restabilit la locul

de muncă prin negocieri directe cu angajatorul, iar în caz de litigiu - prin hotărâre a instanței de judecată.

Conform art. 90 alin. (1), (2), Codul muncii, în cazul restabilirii la locul de muncă a salariatului transferat sau eliberat nelegitim din serviciu, angajatorul este obligat să repare prejudiciul cauzat acestuia.

Repararea de către angajator a prejudiciului cauzat salariatului constă în: a) plata obligatorie a unei despăgubiri pentru întreaga perioadă de absență forțată de la muncă într-o mărime nu mai mică decât salariul mediu al salariatului pentru această perioadă; b) compensarea cheltuielilor suplimentare legate de contestarea transferului sau a eliberării din serviciu (consultarea specialiștilor, cheltuielile de judecată etc.); c) compensarea prejudiciului moral cauzat salariatului.

În contextul normelor enunțate *supra* și în condițiile când a fost încălcată procedura de concedierea a reclamantului și ordinul emis de pârât în acest sens a fost anulat cu restabilirea în funcție, Colegiul conchide ca fiind corectă concluzia instanței de fond și în partea încasării de la Serviciul Vamal al R.Moldova în beneficiul lui Arjint Sergiu a salariului mediu pentru absența forțată de la serviciu pe perioada 18 iulie 2016-12 ianuarie 2017 și despăgubirii morale în mărime de 3 salarii medii lunare.

Or, conform art. 90 alin. (3) Codul muncii, mărimea reparării prejudiciului moral se determină de către instanța de judecată, ținându-se cont de aprecierea dată acțiunilor angajatorului, dar nu poate fi mai mică decât un salariu mediu lunar al salariatului.

De altfel, dreptul reclamantului de a pretinde compensarea prejudiciului moral pentru concediere nelegitimă din serviciu este garantat de art. 90 alin.(2) lit.c), art. 329, 330 Codul muncii.

Conform art. 329 Codul muncii, angajatorul este obligat să repare integral prejudiciul material și cel moral cauzat salariatului în legătură cu îndeplinirea de către acesta a obligațiilor de muncă, în cazul discriminării salariatului la locul de muncă sau ca rezultat al privării ilegale de posibilitatea de a munci, dacă prezentul cod sau alte acte normative nu prevăd altfel. Prejudiciul moral se repară în formă bănească sau într-o altă formă materială determinată de părți. Litigiile și conflictele apărute în legătură cu repararea prejudiciului moral se soluționează de instanța de judecată, indiferent de mărimea prejudiciului material ce urmează a fi reparat.

Conform art. 330 alin.(1) lit. b) Codul muncii, angajatorul este obligat să compenseze persoanei salariul pe care aceasta nu l-a primit, în toate cazurile privării ilegale de posibilitatea de a munci. Această obligație survine, în particular, în caz de eliberare ilegală din serviciu sau transfer ilegal la o altă muncă.

Raportând normele de drept prenotate la circumstanțele pricinii, Colegiul reiterează că instanța de fond corect a dispus compensarea lui Arjint Sergiu a prejudiciului moral în sumă de 3 salarii medii lunare de către Serviciul Vamal al RM, or, legislația muncii reglementează obligația angajatorului la repararea prejudiciului moral în caz de privare ilegală de posibilitatea de a munci, care nu poate fi mai mic decât un salariu mediu lunar al salariatului.

De asemenea, instanța de fond corect a repartizat cheltuielile de judecată.

În concluzie, Colegiul relevă că în cadrul judecării pricinii, instanța de fond a creat participanților la proces, condiții obiective și echitabile, pentru exercitarea drepturilor și obligațiilor procedurale, fapt ce se încadrează în asigurarea părților dreptului la un proces echitabil, garantat și asigurat prin art.6 al Convenției Europene pentru apărarea a Drepturilor Omului.

Astfel, având în vedere faptul că instanța de apel a interpretat eronat normele de drept material în raport cu circumstanțele pricinii, iar hotărârea primei instanțe este întemeiată, adoptată cu respectarea normelor de drept material și procedural, cu verificarea și aprecierea probelor administrate în conformitate cu art. 130 Codul de procedură civilă și nu este necesară verificarea suplimentară a anumitor dovezi, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, cu casarea deciziei contestate și menținerea în vigoare a hotărârii primei instanțe.

Totodată, Colegiul reține că recurentul Sergiu Arjint în cererea de recurs a solicitat și încasarea cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 3000 lei, achitate pentru întocmirea cererii de apel și 2000 lei achitate pentru întocmirea cererii de recurs.

Referitor la cerința înaintată, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

În conformitate art. 96 alin. (1) și (1¹) CPC, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile. Cheltuielile menționate la alin.(1) se compensează părții care a avut câștig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

Conform pct. pct. 15 - 17 din Recomandarea privind quantumul onorariilor avocaților și compensarea de către instanțele de judecată a cheltuielilor de asistență juridică, aprobată prin decizia Consiliului Uniunii avocaților din RM nr.2 din 30 martie 2012, pornind de la practica CEDO, cheltuielile de asistență juridică trebuie să fie necesare, realmente angajate și rezonabile ca mărime.

Pentru determinarea quantumului compensației acordate, instanța de judecată, pentru a face o apreciere corectă, va ține cont de: complexitatea cauzei; dificultatea întrebărilor juridice abordate în speță; aportul avocatului la soluționarea cauzei; timpul și munca depusă de avocat; faptul în ce măsură munca avocatului în cauza respectivă îi limitează capacitatea de a lucra în alte dosare; rezultatul obținut; restricțiile de timp impuse de client și de circumstanțele cauzei; natura și durata relației dintre avocat și client; justificarea și ponderea mijloacelor de apărare utilizate în cauză; suma despăgubirilor pretinse/obținute în cauză; alți factori, la discreția instanței.

Din suportul probatoriu prezent la materialele pricinii și anume din ordinul de plată seria YL nr.243148 din 25 martie 2017 se atestă că apelantul Arjint Sergiu, pentru întocmirea cererii de apel a achitat Biroului asociat de avocați "Veritas" suma de 3000 lei. (f.d. 188, vol.I), iar conform ordinului de plată seria YL nr.243190 din 30 iunie 2017 se atestă că recurentul Arjint Sergiu, pentru întocmirea cererii de recurs, a achitat Biroului asociat de avocați "Veritas" suma de 2000 lei. (f.d. 18, vol.II)

Colegiul notează că cuantumul serviciilor ce au fost achitate de către Arjint Sergiu pentru întocmirea cererii de apel și de recurs în prezenta cauză sunt exagerate și nu pot fi admise de către instanța de judecată.

Prin urmare, Colegiul accentuează că Serviciul Vamal al R.Moldova urmează să-i compenseze lui Arjint Sergiu cheltuielile pentru asistență juridică suportate în cadrul judecării pricinii în instanța de apel și în instanța de recurs în mărime de 2500 lei, sumă ce se consideră ca fiind reală, necesară și rezonabilă în raport cu complexitatea cauzei.

În baza celor expuse, în conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f), art.445 alin.(3) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către Arjint Sergiu.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 25 mai 2017, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Sergiu Arjint împotriva Serviciului Vamal al R.Moldova cu privire la contestarea actelor administrative, restabilirea în funcția anterior deținută, încasarea salariului pentru lipsă forțată de la serviciu și repararea prejudiciului moral.

Se menține hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediu Centru din 12 ianuarie 2017.

Se încasează de la Serviciul Vamal al R.Moldova în beneficiul lui Arjint Sergiu cheltuielile de asistență juridică acordată în recurs și în apel în sumă de 2500 (două mii cinci sute) lei.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecători

Ala Cobăneanu

Galina Stratulat

Nicolae Craiu

Iurie Bejenaru

